

УПРАВЛІННЯ СУЧАСНИМ МІСТОМ

№ 1-2/1-6(49-50), 2013

УДК 35.07/.08

МЕХАНІЗМИ ВПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ: РЕГІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТ НА ПРИКЛАДІ МІСТА КИЄВА

В. О. Коновал,

*начальник управління електронного урядування та захисту інформації
апарату виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної
адміністрації), здобувач Національної академії державного управління при
Президентіві України*

У статті розглянуто механізми державного управління електронним урядуванням на регіональному рівні на прикладі адміністративної одиниці - міста Києва, виявлено основні інституційні фактори впливу на ефективність впровадження електронного урядування, запропоновано теоретико-методологічні засади розвитку системи електронного урядування регіонального та місцевого рівня.

Ключові слова: механізми державного управління, регіональний рівень, інформаційне суспільство, електронне урядування, інформаційна політика, інформатизація.

Коновал В.А. Механизмы внедрения электронного управления: региональный аспект на примере города Киева.

В статье рассмотрено механизмы государственного управления электронным правлением на региональном уровне на примере административной единицы - города Киева, выявленные основные институционные факторы влияния на эффективность внедрения электронного правления и развития информационного общества, предложено теоретико-методологические основы развития системы электронного правления регионального и местного уровня.

Ключевые слова: механизмы государственного управления, региональный уровень, электронное правление, информационное общество, информационная политика, информатизация.

Konovall V.A. Mechanisms of e-governance: a regional perspective the example of Kiev.

In the article the mechanisms of control of e-governance at the regional level by the example of the local community of Kyiv, found major negative impacts on the institutional efficiency of e-governance and information society development in Kyiv, offered theoretical and methodological bases of the development of e-governance at the regional and local level.

Keywords: mechanisms of governance, regional level, e-governance, information society, information policy, information.

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими і практичними завданнями. Щороку збільшуються масштаби та глибини проникнення інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) в усі сфери життєдіяльності громадян, бізнесу та органів влади. Впровадження електронного урядування і забезпечення його розвитку для більшості провідних країн світу є одним з національних пріоритетів державної політики й розглядається як загальнонаціональна задача, якою охоплені усі сектори економіки. Сучасний етап розвитку е-уряду в Європейському Союзі характеризується результатами виконання таких програм: "Електронна митниця" (e-Customs), "Електронний паспорт" (e-Passport), "Електронне голосування" (e-Voting), які є складовими європейського цифрового порядку денного. Переваги електронного урядування доведені прогресивною світовою спільнотою: скорочення часу на процедури прийняття управлінських рішень, відкритість державних послуг громадянам, обмеження спілкування громадянина із державним апаратом, використовуючи інтерактивний режим.

Електронне урядування в Україні знаходиться на етапі становлення. В останні роки затверджені базові документи, які визначають державну політику в сферах інформаційного суспільства та електронного урядування: Стратегія розвитку інформаційного суспільства в Україні [1], Концепція з розвитку електронного урядування в Україні [2] та плану заходів з її реалізації [3], за якими впровадження електронного урядування в Україні визначено одним з пріоритетних напрямів. Деякі органи державної влади розпочали впроваджувати елементи електронного урядування. Зокрема, Державне агентство з питань державної служби України з 2004 року виконує проєкт "Електронне міністерство", Дніпропетровська обласна рада з 2009 року впроваджує "Електронне село", Одеська обласна рада – "Електронний регіон", а Миколаївська міська рада – "Електронне місто Миколаїв" та ще ряд інших регіонів, у тому числі і місто Київ. У 2013 року Київська міська державна адміністрація на Першому Національному конкурсі впровадження проєктів в сфері електронного урядування на регіональних рівнях за проєкт "Створення єдиного інформаційного простору територіальної громади міста Києва" отримала відзнаку "Лідер електронного урядування України".

У той же час, актуальною залишається проблема забезпечення реалізації державної політики в сферах інформаційного суспільства та електронного урядування, узагальнення найкращих практик, отриманих окремими регіонами України, у тому числі, що стосується державного управління в сфері електронного урядування на регіональному рівні, а також надання адміністративних та інших публічних послуг для громадян та бізнесу. Як наслідок, відсутність або недостатній розвиток регіональних та місцевих систем електронного урядування, зокрема застосування електронно-цифрових підписів, не дозволяє або суттєво стримує органи влади надавати адміністративні послуги громадянам, суспільству та бізнесу за принципом: швидко, вчасно та зручно, і, як наслідок, суб'єкти звернень продовжують отримувати послуги у традиційний спосіб – на папері за 30 днів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій та невирішені раніше частини загальної проблеми. Електронному урядуванню присвячено досить багато робіт вітчизняних та зарубіжних учених та фахівців, насамперед таких як А.І. Семенченко, О.А. Баранов, І.Б., Жилиєв, О.П. Голобуцький, Д.В. Дубов, Л.В. Сморгунів, М.С. Вершинін, В.І. Дрожжинов [4-11] тощо, але в них недостатньо, представлена проблема забезпечення впровадження механізмів державного управління електронним урядуванням на регіональному та місцевому рівні.

Невирішені раніше частини загальної проблеми. Існує проблема формування та реалізації ефективної державної політики і державного управління у сферах розвитку інформаційного суспільства й електронного урядування регіонального рівня.

Основна мета статті – проаналізувати механізми державного управління електронним урядуванням в місті Києві, виявити основні негативні інституційні та правові фактори впливу на ефективність впровадження електронного урядування, запропонувати теоретико-методологічні засади розвитку системи електронного урядування регіонального та місцевого рівня.

Виклад основного матеріалу. Усі провідні країн світу для підвищення довіри до влади, ефективності, відкритості та прозорості її діяльності, впроваджують електронне урядування.

Перехід на сучасну форму державного управління передбачає зміну традиційної централізованої моделі "сильної держави" на модель "сервісної держави" з використанням мобільних технологій та технологій "smart city".

Україна сьогодні перебуває в стані переходу до нової системи суспільно-економічних стосунків: від "держави для чиновників-бюрократів" до "держави для людей". Така модель сучасного державного управління має стати одним із інститутів держави, який буде гарантувати якісні та гідні умови життєдіяльності громадян, забезпечення їх необхідними послугами. Одним із напрямків "держави для людей" є створення інформаційного суспільства, яке базується на технологіях електронного урядування, електронній демократії, електронній економіці, електронній освіті, електронній медицині та інших електронних сервісах.

Законодавчі основи державної політики України в сфері інформатизації, захисту інформації, електронного урядування та розвитку інформаційного суспільства було сформовано наприкінці ХХ та початку ХХІ ст.ст. Нормативно-правові акти цих сфер, що складають основу правового механізму, налічують понад сорока документів вищого рівня і тому можна стверджувати, що розвиток інформаційного суспільства в Україні, як і в більшості провідних країн світу, є одним з національних пріоритетів. Зазначені правові акти можна розділити на чотири основні напрямки, основною ціллю яких є розбудувати інформаційну інфраструктуру інформаційного суспільства, впровадити сучасну систему державного управління із застосуванням ІКТ, забезпечити цілісність та конфіденційність інформаційних ресурсів для надання адміністративних та публічних послуг громадянам, громадянському суспільству та бізнесу. Базові закони: "Про інформацію", "Про державну таємницю", "Про Національну програму інформатизації", "Про електронні документи та електронний документообіг", "Про електронний цифровий підпис", "Про адміністративні послуги", "Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки", "Про доступ до публічної інформації", "Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах", "Про захист персональних даних" та інші підзаконні акти.

Правовий механізм. Місцеві державні адміністрації, відповідно до [12], забезпечують реалізацію державної політики на регіональному рівні в усіх сферах та галузях, у тому числі і в сферах інформатизації, захисту інформації, інформаційного суспільства та електронного урядування. В адміністративно-територіальному устрої країни місто Київ має спеціальний статус та певні особливості здійснення виконавчої влади та місцевого самоврядування згідно із [13]. Головною особливістю є те, що за [13] виконавчим органом Київської міської ради є Київська міська державна адміністрація, яка паралельно виконує функції державної виконавчої влади.

У місті Києві для створення правового механізму державного управління електронним урядуванням та інформатизацією регіону затверджена низка таких важливих нормативно-розпорядчих документів:

- рішення Київської міської ради: "Про порядок розроблення, затвердження та виконання міських цільових програм у місті Києві" [14], "Про затвердження Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року" [15], "Про затвердження Міської цільової програми з розвитку електронного урядування в місті Києві на 2012 - 2014 роки" [16], "Про затвердження Міської цільової програми з технічного захисту інформації в місті Києві на 2012 - 2014 роки" [17], "Про затвердження Міської цільової програми "Київ інформаційний" [18], "Про затвердження Міської цільової програми створення та впровадження Містобудівного кадастру міста Києва на 2013 - 2015 роки" [19], "Про затвердження Положення про інформаційно-телекомунікаційну систему "Єдиний інформаційний простір територіальної громади міста Києва" [20], "Про затвердження Міської цільової програми інформатизації міста Києва на 2013 - 2015 роки" [21];

- розпорядження виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації): "Про впорядкування порядку формування Програми інформатизації міста Києва" [22], "Про утворення Науково-технічної ради інформатизації міста Києва" [23], "Про затвердження Положення про порядок формування Програми інформатизації міста Києва" [24], "Про вирішення питань, пов'язаних зі створенням інформаційних та телекомунікаційних

систем в м. Києві" [25], "Про проведення аудиту наявних інформаційних, телекомунікаційних та інформаційно-телекомунікаційних систем у підприємствах, установах та організаціях, що належать до комунальної власності територіальної громади міста Києва" [26], "Про затвердження плану заходів щодо реалізації Міської цільової програми з розвитку електронного урядування в місті Києві у 2012 - 2014 роки" [27], "Про затвердження плану заходів щодо реалізації Міської цільової програми з технічного захисту інформації в місті Києві у 2012 - 2014 роки" [28], "Про затвердження робочої групи із розгляду питань щодо впровадження в місті Києві електронного урядування" [29], "Про затвердження Порядку роботи з документами в інформаційно-телекомунікаційній системі "Єдиний інформаційний простір територіальної громади міста Києва" у виконавчому органі Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), районних в місті Києві державних адміністрацій" [30], "Про затвердження Порядку розгляду звернення громадян у виконавчому органі Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) як один із модулів інформаційно-телекомунікаційної системи "Єдиний інформаційний простір територіальної громади міста Києва" [31], "Про інформаційно-телекомунікаційну систему "Єдиний веб-портал територіальної громади міста Києва" [32], "Про затвердження переліку заходів (завдань) Програми інформатизації міста Києва на 2013 рік" [33], "Про електронні цифрові підписи" [34].

Саме цими нормативно-розпорядчими документами врегульовані питання розвитку інформаційного суспільства та електронного урядування міста Києва. В них окреслені та законодавчо закріплені такі механізми державного управління електронним урядуванням регіонального рівня: правові, організаційні, організаційно-правові, ресурсні, інформаційно-аналітичні.

Сфера електронного урядування в місті Києві є ключовою в розвитку регіону до 2025 року. В [15] окремою ключовою задачею виділена стратегічна ініціатива "Електронний уряд". До розроблення [15] були залучені авторитетні міжнародні та вітчизняні організації: консалтингова група TheBostonConsultingGroup (BCG), фонд "Ефективне управління", Інститут економіки та прогнозування НАН України, Інститут демографії та соціальних досліджень НАН України, Центр Разумкова, НДІ соціально-економічного розвитку міста, Інститут генерального плану міста Києва. У лютому 2012 року була розроблена Дорожня карта з реалізації стратегічної ініціативи "Електронний уряд", в якій по крокам розписаний порядок використання механізмів державного управління електронним урядуванням для досягнення найбільшого ефекту та широкого впровадження технологій електронного урядування в діяльність державних службовців, бізнесу та громадян.

Організаційний механізм. У державному управлінні електронним урядуванням у місті Києві реалізований принцип першої особи, за яким перша особа або його заступник персонально відповідає за розвиток відповідного сектору економіки, впливаючи на усіх суб'єктів процесів задля досягнення позитивного результату. У випадку впровадження електронного урядування, важливо щоб перша особа була не лише ініціатором створення сучасної системи державного управління, але і на особистому прикладі використовувала у повсякденній діяльності для виконанні владних повноважень технології електронного урядування. Так, у Київській міській державній адміністрації відповідно до [35] повноваження у сфері інформатизації, електронного урядування, захисту інформації та інформаційного суспільства покладені на першого заступника голови Київської міської державної адміністрації, який є ініціатором та безпосередньо використовує у своїй роботі сучасні технології державного управління, основою яких є технології електронного урядування, зокрема безпосередньо працює із електронними документами та підписує їх електронним цифровим підписом, розглядає електронні звернення громадян, які надійшли через портал громадського контролю.

Крім цього, згідно із [15] утворена робоча група із розгляду питань щодо впровадження у місті Києві електронного урядування [29], яку очолює перший заступник керівника апарату виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації). До складу робочої групи включені відомі громадські діячі та вчені у сферах інформатизації, державного управління, захисту інформації та інших наук. Щороку, починаючи із 2012 року,

робоча група проводить більше ніж 50 засідань на рік, на яких розглядаються бізнес-процеси електронного урядування та захисту інформації, приймаються важливі рішення щодо шляхів створення інформаційної інфраструктури територіальної громади міста Києва, автоматизації процесів повсякденної діяльності суб'єктів владних повноважень місцевого рівня, запровадження мобільних технологій та технологій "smart city".

Важливим організаційним рішенням було утворення у травні 2011 року в структурі апарату виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) Управління електронного урядування та захисту інформації, яке відповідно до Положення про управління забезпечує реалізацію державної політики у сферах електронного урядування та захисту інформації на регіональному рівні. Це Управління безпосередньо формує та виконує [16] та [17], здійснює адміністративне управління створеними системами електронного урядування. Куратором сфери електронного урядування та інформаційного суспільства, в частині координації та контролю, є перший заступник голови Київської міської державної адміністрації, а від Київської міської ради – Постійна комісія Київської міської ради з питань транспорту та зв'язку. У кожному структурному підрозділі виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), районних в місті Києві державних адміністраціях призначений відповідальний за розвиток сфери електронного урядування та захисту інформації із керівного складу структурного підрозділу та безпосередні виконавці. Відповідно до [16] апарат виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) раз на півроку подає Департаменту економіки та інвестицій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), Департаменту фінансів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) та постійній комісії Київської міської ради з питань бюджету та соціально-економічного розвитку узагальнену інформацію про стан виконання Міської цільової програми з розвитку електронного урядування в місті Києві за 1 півріччя та рік до 25 вересня та 25 березня відповідно.

Крім цього, апарат виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) звітує про хід її виконання за рік на пленарному засіданні Київської міської ради до 25 березня наступного року, що йде за звітним.

Організаційно-правовий механізм. Базовим документом із впровадження електронного урядування в місті Києві є [16], в якій окреслені проблеми розвитку електронного урядування в місті Києві, визначена мета та основні завдання із розвитку електронного урядування територіальної громади міста Києва, шляхи та засоби розв'язання проблем, обсяги та джерела фінансування на три бюджетні роки. Окремо встановлений порядок координації та контролю за ходом виконання програми, а також очікувані результати від впровадження електронного урядування в місті Києві.

[16] складається із п'яти основних розділів: визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована програма; мета та основні завдання; шляхи та засоби розв'язання проблеми, обсяги та джерела фінансування, термін виконання; координація та контроль за ходом виконання; очікувані результати від виконання програми, визначення її ефективності.

Також, [16] передбачає реалізацію комплексного та індивідуалізованого підходу до надання адміністративних послуг громадянам та бізнесу з одночасним усуненням їх від безпосереднього контакту з державними службовцями, розвиток мобільних технологій та технологій "smart city".

Відповідно до засад [16], метою впровадження е-урядування в місті Києві є модернізація традиційної адміністративно-командної системи державного управління регіонального рівня із застосуванням ІКТ задля досягнення європейських стандартів якості надання електронних адміністративних послуг, забезпечення відкритості та прозорості влади міста для мешканців, юридичних осіб та громадських організацій, що передбачає:

- підвищення якості та доступності адміністративних послуг для громадян та бізнесу;
- спрощення процесів надання адміністративних послуг, скорочення адміністративних витрат на апарат державного управління;

- проведення модернізації системи адміністративних та управлінських процесів, забезпечення дієвого контролю за результативністю діяльності місцевих органів виконавчої влади та місцевого самоврядування;

- забезпечення оперативного доступу мешканців до публічної інформації про діяльність місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, розширення доступу до цієї інформації;

- надання можливості безпосередньої участі мешканців міста Києва і інститутів громадянського суспільства у процесах підготовки проектів рішень, які приймаються органами управління;

- забезпеченням належного рівня інформаційної безпеки.

Зважаючи на мету та цілі, а також очікувані результати від впровадження програми, були визначені стратегічні завдання із реалізації стратегічної ініціативи "Електронний уряд", які відповідають загальнонаціональним.

Окремо слід зазначити, що сім завдань [16] включені до розділу 27 Плану заходів з впровадження Ініціативи "Партнерство "Відкритий Уряд" [36].

З метою уникнення дублювання функцій у сфері інформатизації та розвитку електронного урядування між Департаментом транспортної інфраструктури та апаратом виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) у травні 2012 року був проведений розподіл повноважень у сферах та інформатизації, електронного урядування та захисту інформації і досягнуто таких домовленостей:

- Департамент транспортної інфраструктури відповідає за проекти та завдання у сфері телекомунікацій та створює "Єдиний телекомунікаційний простір міста Києва";

- Апарат відповідає за створення системи "Електронний уряд" та єдиного інформаційного простору міста Києва.

Інший організаційно-правовий механізм управління електронним урядуванням – використання механізмів Національної програми інформатизації. Повноваження щодо формування та виконання регіональної програми інформатизації міста Києва покладені на Департамент транспортної інфраструктури згідно із Положенням про цей Департамент. Куратором цього напрямку від Київської міської державної адміністрації є перший заступник голови Київської міської державної адміністрації, а від Київської міської ради – Постійна комісія Київської міської ради з питань транспорту та зв'язку. Відповідно до затверджених нормативно-розпорядчих документів щодо розвитку інформатизації в місті Києві, Департамент транспортної інфраструктури формує: Програму інформатизації міста Києва на відповідні бюджетні роки із періодом в 3 роки та Перелік заходів (завдань) Програми інформатизації міста Києва на відповідний бюджетний рік. Крім цього, Департамент транспортної інфраструктури згідно із [21] визначений єдиним замовником усіх видів робіт у сфері інформатизації. З іншого боку, головний замовник Програми інформатизації в місті Києві працює не зовсім ефективно: за останні десять років лише у 2013 році вперше була підготовлена [21], і лише одна інформаційно-телекомунікаційна система введена в промислову експлуатацію. Відповідно до [23] утворена науково-технічна рада інформатизації міста Києва (НТР) та затверджене положення про її повноваження. До складу НТР входять відомі діячі у сферах інформатизації, кібернетики та інших наук.

Ресурсний механізм. Всі механізми державного управління електронним урядуванням регіонального та місцевого рівня в різних мірах стосуються ресурсного забезпечення, до якого відносяться такі ресурси: фінансові, людські або трудові, матеріальні, інформаційні та інші. Стан впровадження електронного урядування та розвиток інформаційного суспільства прямопропорційно залежить від стану ресурсного механізму, але найбільше від фінансового. Іншою особливістю територіального устрою міста Києва за [13] є те, що виконавчий орган Київської міської ради (Київська міська державна адміністрація), яка виконує функції органу місцевого самоврядування та місцевого органу виконавчої влади, фінансується за рахунок коштів міського бюджету, який затверджується Київською міською радою, у тому числі і на виконання завдань [16] та [17]. Завдяки цьому, навіть у скрутні часи вдається забезпечувати розвиток інформаційного суспільства та електронного урядування в місті Києві. Головним розпорядником коштів на виконання [16] визначений апарат виконавчого органу Київської

міської ради (Київської міської державної адміністрації). [16] носить плановий характер, її виконання перебуває в прямій залежності від обсягів видатків на розвиток електронного урядування, які включаються до бюджету міста Києва на відповідний бюджетний рік. Обсяг фінансування [16] уточнюється щороку під час складання проекту бюджету міста Києва на відповідний рік у межах видатків, передбачених головним розпорядником коштів. За необхідності координатор програми в установленому порядку вносить пропозиції до постійної комісії Київської міської ради з питань транспорту та зв'язку і постійної комісії Київської міської ради з питань бюджету та соціально-економічного розвитку про продовження терміну реалізації [16]. Кошторисна вартість передбачених завдань [16] складається кожний бюджетний рік.

Людські або трудові ресурси. Управління трудовими ресурсами в сферах електронного урядування та інформаційного суспільства представляє собою механізм впорядкування, удосконалення системи формувань висококваліфікованої робочої сили, забезпечення відтворення і покращання трудового потенціалу, управління розподілом трудових ресурсів, використання персоналу за призначенням. Останнім часом все більше суть управління трудових ресурсів розглядається з точки зору відношення до людини, як до конкурентної вартості, яку потрібно направляти, стимулювати, розміщувати і розвивати з іншими ресурсами з метою безпосереднього сприйняття досягнення стратегічної мети – створення інформаційного суспільства. Електронне урядування це система державного управління, в якій використовуються сучасні технології управління – інформаційно-комунікативні. Тому, постає питання щодо добору кадрів відповідної кваліфікації, які можна розділити на чотири групи. До першої групи входять висококваліфіковані працівники в сферах інформатизації, захисту інформації та технологій електронного урядування, які безпосередньо займаються організацією, плануванням, інформаційно-аналітичним забезпеченням та розвитком електронного урядування в місті Києві, формують та виконують [16] та [17]. До другої групи входять відповідальні за розвиток електронного урядування та захисту інформації в підрозділах, де впроваджуються технології електронного урядування. Як правило, відповідальними особами призначають працівників, які за основними посадовими обов'язками відповідають за сектор ІТ. Зазначені фахівці також повинні мати високу кваліфікацію в ІТ-напрямку, мати аналітичне мислення та бажання розвивати свій освітній та професійний рівень. Третя група є найкваліфікованішою в питаннях використання технологій електронного урядування і до її компетенції входить навчання усіх інших груп. Працівники підприємств, установ та організацій, що належать до комунальної власності територіальної громади міста Києва, проходять навчання з питань застосування систем е-урядування на базі Київського міського центру перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій. Четверта група наймасовіша. До неї входять безпосередні користувачі систем електронного урядування, які потребують постійного навчання та підвищення кваліфікації, не лише технологіям електронного урядування, а як правило, і перших азів комп'ютерної техніки. Ця група частково створює адміністративний супротив до нових форм та методів управління і основним критерієм впливу на них є стимулювання: починаючи від регуляторного впливу на фінансове забезпечення до дисциплінарних стягнень. Враховуючи швидкий ріст ІТ-сектору та рівня оплати праці знань працівників цього сектору в місті Києві, все тяжче стає залучити досвідчених та кваліфікованих працівників до групи 1-3.

Висновки. Проведений у статті аналіз правового, організаційного, організаційно-правового та ресурсного механізму державного управління електронним урядуванням на регіональному рівні дав змогу визначити основні негативні фактори впливу на ефективність впровадження електронного урядування в місті Києві, а також запропонувати теоретико-методологічні засади державного управління у сфері інформаційного суспільства та електронного урядування регіонального рівня та варіант формування головного суб'єкта управління в цій сфері на регіональному рівні.

Найбільш доцільним варіантом щодо вирішення питання із розвитку інформаційного суспільства та електронного урядування в місті Києві є:

1. Провести адміністративну реформу в місті Києві й створити окрему юридичну особу в структурі виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), наприклад, Департамент з питань електронного урядування та інформаційно-телекомунікаційного забезпечення, який би забезпечував реалізацію державної політики на регіональному рівні в сферах інформатизації, електронного урядування та захисту інформації.

2. Визначити першого заступника голови Київської міської державної адміністрації першою особою, яка буде координувати розвиток сфер інформатизації, електронного урядування та захисту інформації.

3. Удосконалити правовий механізм державного управління електронним урядуванням. Цей механізм повинен включати таку ієрархію керівних документів регіональної політики:

Стратегія → Програма → План

4. Впровадження електронного урядування та розвиток інформаційного суспільства здійснювати у складі Міської цільової програми з розвитку електронного урядування міста Києва.

5. Виконання функцій замовника усіх розпочатих міських проєктів інформатизації, електронного урядування, розвитку інформаційного суспільства передати Департаменту електронного урядування та інформаційно-телекомунікаційного забезпечення.

6. Заборонити підприємствам, установам та організаціям, що належать до комунальної власності територіальної громади міста Києва, створювати будь-які інформаційні, телекомунікаційні та інформаційно-телекомунікаційні системи без узгодження із Департаментом електронного урядування та інформаційно-телекомунікаційного забезпечення.

7. Посилити відповідальність керівників та працівників підприємств, установ та організацій, що належать до комунальної власності територіальної громади міста Києва, за невикористання в повсякденній діяльності систем електронного урядування шляхом внесення відповідних змін та доповнень до посадових обов'язків або інструкцій.

8. Під час проведення щорічних оцінок державних службовців та чергових атестацій відповідним комісіям особливу увагу приділяти практичному застосуванню державними службовцями впроваджених сучасних систем державного управління, основою яких є технології електронного урядування, їх освітньо-кваліфікаційного рівня.

9. Забезпечити розвиток щодо ефективного формування і реалізації державної політики з розбудови інформаційного суспільства згідно із Стратегією розвитку інформаційного суспільства в Україні у такій сфері: інформаційна інфраструктура, доступ до інформації та знань, е-економіка, е-демократія, е-освіта, наука та інновації, е-культура, е-медицина, охорона навколишнього природного середовища, інформаційна безпека, міжнародне співробітництво.

Перспективи подальших досліджень. У подальшому передбачається:

- продовжити дослідження механізмів державного управління інформаційного суспільства та електронного урядування на регіональному рівні на прикладі міста Києва;

- дослідити стан, впровадження та розвиток електронного урядування в місті Києві;

- розробити інформаційну модель системи електронної взаємодії установ та організацій міста Києва з органами виконавчої влади, бізнесу та громадянами;

- дослідити механізми надання адміністративних послуг із використанням мобільних технологій та "smart city" технологій.

Список використаних джерел

1. Про схвалення Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 15 травня 2013 року № 388-р. - Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.

2. Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2010 року № 2250-р. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.

3. Про затвердження плану заходів щодо реалізації Концепції розвитку електронного урядування в Україні : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 26 вересня 2011 року № 1014-р. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.

4. Семенченко А.І. Теоретико-методологічні засади інституалізації державного управління у сфері електронного урядування [Електронний ресурс] / А. І. Семенченко, А.В. Журавльов. – Режим доступу до документу: <http://www.academy.gov.ua/ej/e14/bxts/Semenchenko.pdf>.
5. Електронне урядування в Україні: аналіз та рекомендації. Результати дослідження / [О. А. Баранов, І. Б. Жиляев, М. С. Демкова, І. Г. Малюкова] / за ред. І. Г. Малюкової. – К. : ООО "Поліграф-Плюс", 2007. – 254 с.
6. Жиляев І. Б. Інформаційне право України: теорія і практика : монографія / Ігор Борисович Жиляев. – К. : Парлам. вид-во, 2009. – 104 с.
7. Голобуцький О.П., Шевчук О.Б. Електронний уряд. – К.: Атлант UMS, 2002. – 173 с.
8. Дубов Д. В. Основи електронного урядування : навч. посіб. / Д. В. Дубов, С. В. Дубова. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 176 с.
9. Сморгунов Л.В. Политические сети, информационные технологии и публичное управление: переход от концепции «e-Government» к «e-Governance» [Электронный ресурс] / Л. В. Сморгунов. – Режим доступу до документу: 160-161 <http://old.conf.infosoc.ru/2005/thes/68.html>.
10. Вершинин М.С. Электронное правительство в XXI веке [Электронный ресурс] / М. Вершинин. – Режим доступу : <http://www.prnews.spb.ru/publicat/>.
11. Дрожжинов В.И. Электронные правительства и повышение конкурентоспособности стран – членов ЕС / В. И. Дрожжинов, А. А. Штрик // Технологии информационного общества – Интернет и современное общество: Труды VIII Всероссийской объединенной конференции (Санкт-Петербург, 8-11 ноября 2005 г.). – СПб., 2005. – с. 140–143.
12. Закон України про місцеві державні адміністрації в Україні. – Режим доступу: <http://www.gada.gov.ua>.
13. Законом України про столицю України – місто-герой Київ. – Режим доступу: <http://www.gada.gov.ua>.
14. Про порядок розроблення, затвердження та виконання міських цільових програм у місті Києві : Рішення Київської міської ради від 29 жовтня 2009 року № 520/2589. – Режим доступу: <http://kmr.gov.ua/decree.asp>.
15. Про затвердження Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року : Рішення Київської міської ради від 15 грудня 2011 року № 824/7060 – Режим доступу: <http://kmr.gov.ua/decree.asp>.
16. Про затвердження Міської цільової програми з розвитку електронного урядування в місті Києві на 2012 - 2014 роки : Рішення Київської міської ради від 10 листопада 2011 року № 602/6838. – Режим доступу: <http://kmr.gov.ua/decree.asp>.
17. Про затвердження Міської цільової програми з технічного захисту інформації в місті Києві на 2012 - 2014 роки : Рішення Київської міської ради від 10 листопада 2011 року № 601/6837. – Режим доступу: <http://kmr.gov.ua/decree.asp>.
18. Про затвердження Міської цільової програми «Київ інформаційний» : Рішення Київської міської ради від 15 грудня 2011 року № 841/7077. – Режим доступу: <http://kmr.gov.ua/decree.asp>.
19. Про затвердження Міської цільової програми створення та впровадження Містобудівного кадастру міста Києва на 2013 – 2015 роки : Рішення Київської міської ради від 20 вересня 2012 року № 70/8354. – Режим доступу: <http://kmr.gov.ua/decree.asp>.
20. Про затвердження Положення про інформаційно-телекомунікаційну систему «Єдиний інформаційний простір територіальної громади міста Києва» : Рішення Київської міської ради від 25 грудня 2012 року № 689/8973. – Режим доступу: <http://kmr.gov.ua/decree.asp>.
21. Про затвердження Міської цільової програми інформатизації міста Києва на 2013 - 2015 роки : Рішення Київської міської ради № 237/9725. – Режим доступу: <http://kmr.gov.ua/decree.asp>.
22. Про впорядкування порядку формування Програми інформатизації міста Києва : Розпорядження виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 21 березня 2002 року № 548. – Режим доступу: <http://search.ligazakon.ua/search/law/city/>.
23. Про утворення Науково-технічної ради інформатизації міста Києва : Розпорядження виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 25 липня 2002 року № 1488. – Режим доступу: <http://search.ligazakon.ua/search/law/city/>.
24. Про затвердження Положення про порядок формування Програми інформатизації міста Києва : Розпорядження виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської

державної адміністрації) від 29 липня 2002 року № 1500. - Режим доступу: <http://search.ligazakon.ua/search/law/city/>.

25. Про вирішення питань, пов'язаних зі створенням інформаційних та телекомунікаційних систем в м. Києві : Розпорядження виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 31 серпня 2007 року № 1142. - Режим доступу: <http://search.ligazakon.ua/search/law/city/>.

26. Про проведення аудиту наявних інформаційних, телекомунікаційних та інформаційно-телекомунікаційних систем у підприємствах, установах та організаціях, що належать до комунальної власності територіальної громади міста Києва : Розпорядження виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 16 грудня 2011 року № 2401 - ДСК.

27. Про затвердження плану заходів щодо реалізації Міської цільової програми з розвитку електронного урядування в місті Києві у 2012 - 2014 роки : Розпорядження виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 10 лютого 2012 року № 225. - Режим доступу: <http://search.ligazakon.ua/search/law/city/>.

28. Про затвердження плану заходів щодо реалізації Міської цільової програми з технічного захисту інформації в місті Києві у 2012 - 2014 роки : Розпорядження виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 10 лютого 2012 року № 224. - Режим доступу: <http://search.ligazakon.ua/search/law/city/>.

29. Про затвердження робочої групи із розгляду питань щодо впровадження в місті Києві електронного урядування : Розпорядження виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 25 липня 2011 року № 1294. - Режим доступу: <http://search.ligazakon.ua/search/law/city/>.

30. Про затвердження Порядку роботи з документами в інформаційно-телекомунікаційній системі «Єдиний інформаційний простір територіальної громади міста Києва» у виконавчому органі Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), районних в місті Києві державних адміністраціях : Розпорядження виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 28 грудня 2012 року № 2368. - Режим доступу: <http://search.ligazakon.ua/search/law/city/>.

31. Про затвердження Порядку розгляду звернення громадян у виконавчому органі Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) як один із модулів інформаційно-телекомунікаційної системи «Єдиний інформаційний простір територіальної громади міста Києва» : Розпорядження виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) № 1930. - Режим доступу: <http://search.ligazakon.ua/search/law/city/>.

32. Про інформаційно-телекомунікаційну систему «Єдиний веб-портал територіальної громади міста Києва» : Розпорядження виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 12 березня 2013 року № 304. - Режим доступу: <http://search.ligazakon.ua/search/law/city/>.

33. Про затвердження переліку заходів (завдань) Програми інформатизації міста Києва на 2013 рік : Розпорядження виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 19 квітня 2013 року № 580. - Режим доступу: <http://search.ligazakon.ua/search/law/city/>.

34. Про електронні цифрові підписи : Розпорядження виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) № 2174. - Режим доступу: <http://search.ligazakon.ua/search/law/city/>.

35. Про тимчасовий розподіл обов'язків між головою Київської міської державної адміністрації, першим заступником голови Київської міської державної адміністрації, заступниками голови Київської міської державної адміністрації та заступником голови Київської міської державної адміністрації-керівником апарату виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) : Розпорядження виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) № 317. - Режим доступу: <http://search.ligazakon.ua/search/law/city/>.

36. План заходів з впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» : Постанова Кабінету Міністрів України від 18 липня 2012 року № 514-р. - Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.

37. Закон України про Національну програму інформатизації. - Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.